

VI. ŤAŽBA V CHRÁNENÝCH ÚZEMIACH PRÍRODY MINING IN PROTECTED NATURE AREAS

V chránených územiach prírody (národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené areály, prírodné rezervácie a prírodné pamiatky) je rozsah povolených činností upravený zákonom NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Podľa tohto zákona je zakázané vykonávať technické geologické práce, banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom v územiach chránených areálov, prírodných rezervácií a prírodných pamiatok (štvrtý a piaty stupeň ochrany). V národných parkoch (tretí stupeň ochrany) je zakázané vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom, na vykonávanie technických geologických prác je potrebný súhlas orgánu ochrany prírody. V prípade chránených krajinných oblastí (druhý stupeň ochrany) je na technické geologické práce, banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom potrebný súhlas orgánov ochrany prírody.

Všeobecnou tendenciou je snaha obmedziť ťažbu nerastných surovín v chránených územiach prírody na minimum, resp. obmedziť negatívne vplyvy ťažby na životné prostredie.

Celková ťažba nerastných surovín v chránených územiach prírody a ich ochranných pásmach sa v roku 2003 odhaduje na 8 604 kt. Predstavuje to 30 % z celkovej ťažby nerastných surovín v rámci Slovenska.

Odhad ťažby nerastných surovín je realizovaný na základe konfrontácie hraníc chránených území prírody (NP a CHKO) s dobývacími priestormi (DP) ložísk nerastov. Do štatistiky sú zahrnuté všetky ťažené ložiská, ktorých dobývací priestor je v prieniku s chráneným územím aj v prípade, že samotná ťažba sa nerealizuje v časti dobývacieho priestoru, ktorý zasahuje do chráneného územia. Aktuálne hranice chránených území prírody poskytuje Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP), hranice DP sú súčasťou informačného systému ŠGÚDŠ.

Activities permitted in protected nature areas of the Slovak Republic (national parks, protected landscape areas, protected estates, nature reservations, national nature reservations, nature monuments and national nature monuments) regulates the NR SR Act No.543/2002 Col. on nature and landscape protection. According to this Act technical geological works, mining operations, operations that use mining methods are prohibited in protected estates, nature reservations and nature monuments (4. and 5. degree of protection). In the case of national parks (3. degree of protection), mining operations and operations that use mining methods are prohibited, for technical geological works approval of the nature protection organ is necessary. In protected landscape areas (2. degree of protection), minerals exploitation is not prohibited by law, but approval of the nature protection organ is necessary for activities listed above.

Effort for restriction of mining activity, i.e. restriction of negative impacts on the environment in protected nature areas is general trend.

Total mining output in protected nature areas in 2003 is estimated at 8,604 kt, or 30 per cent of total mining output in Slovakia.

Estimated data on mining of raw materials have been obtained by confrontation of protected nature areas (national parks and protected landscape areas) and mining areas. All exploited mineral deposits, mining area of which is in intersection with protected nature areas, are included in statistics. Actual borders of protected nature areas are provided by the Slovak Environmental Agency, borders of mining areas are included in information system of the Slovak Geological Survey.

Chránené územia prírody SR / Protected nature areas of Slovakia

Rok/počet – Year/number	1999	2000	2001	2002	2003
Chránené krajinné oblasti (CHKO) / Protected landscape areas	16	16	16	14	14
Národné parky (NP) / National parks	7	7	7	9	9
Chránené areály / Protected estates	179	181	185	191	195
Prírodné rezervácie a národné prírodné rezervácie Nature reservations and national nature reservations	594	600	606	614	634
Prírodné pamiatky a národné prírodné pamiatky Nature monuments and national nature monuments	270	272	290	290	309
Spolu / Total	1 066	1 076	1 104	1 118	1 161

Pozn.: Celková výmera osobitne chránených častí prírody je 1 212 146 ha (25 % územia Slovenska). Zdroj: SAŽP, SMOPaJ
 Note: Total acreage of special protected nature areas is 1,212,146 ha (25 % of the Slovak Republic territory). Source: SAŽP, SMOPaJ

Odhad ťažby v národných parkoch [kt] / Mining in national parks, estimation [kt]

Národný park / National park	1999	2000	2001	2002	2003
Národný park Malá Fatra	405	324	386	394	265
Národný park Muránska planina	260	371	420	349	351
Národný park Nízke Tatry	249	208	298	323	302
Národný park Poloniny	–	–	–	–	–
Národný park Slovenský kras	--	--	--	682	508
Národný park Slovenský raj	201	147	211	140	120
Národný park Veľká Fatra	--	--	--	34	30
Pieninský národný park	–	–	–	–	–
Tatranský národný park	286	223	261	316	283
Spolu / Total	1 401	1 273	1 576	2 238	1 859

Pozn.: Štatistický prehľad zahŕňa aj ťažené výhradné ložiská v ochranných pásmach národných parkov.

Note: Mining in protective zones of national parks is also included in statistics.

Odhad ťažby v chránených krajinných oblastiach [kt] / Mining in protected landscape areas, estimation [kt]

CHKO / Protected Landscape Area	1999	2000	2001	2002	2003
Biele Karpaty	429	476	589	578	772
Cerová vrchovina	5	55	21	33	56
Dunajské luhy	–	–	–	–	–
Horná Orava	–	–	–	–	–
Kysuce	–	–	–	–	–
Latorica	4	5	10	9	10
Malé Karpaty	3 812	3 253	3 110	3 355	3 604
Poľana	–	–	–	–	–
Ponitrie	1 221	1 272	1 176	1 189	1 006
Slovenský kras	898	927	904	-- ¹	-- ¹
Strážovské vrchy	35	54	89	51	65
Štiavnické vrchy	266	274	222	241	235
Veľká Fatra	18	44	20	-- ¹	-- ¹
Vihorlat	78	30	3	49	68
Východné Karpaty	–	–	–	–	–
Záhorie	938	882	910	916	929
Spolu / Total	7 704	7 273	7 054	6 421	6 745

¹ prekategORIZOVANÉ NA NÁRODNÝ PARK

¹ reclassified to national park